

PREEKSCHETS VANUIT EEN JOODSE INVALSCHOEK

Teksten: Sjier Hasshirim, Spreuken 30, Exodus

Auteur: Rabbi Awraham Soetendorp

Rabbijn Awraham Soetendorp is een denker, schrijver en docent en zet zich vol passie in voor mensenrechten en duurzaamheid wereldwijd. Hij is gehuwd, vader en grootvader en oprichter van het Jacob Soetendorp Institute for Human Values, zie www.soetendorpinstitute.org.

Marriageweek 2018

Thema: Face2face

Gedachten voor de sjabbat 10 februari 2018

In de rijke traditie van de midrasj, de uitleg van de grondtekst van de Tora wordt de vraag gesteld:

Waar houdt GD zich mee bezig nu de schepping voltooid is?

Het antwoord wordt met een glimlach gegeven:

De Altijd Aanwezige concentreert zich als het ware op het bijeenbrengen van de juiste man en de juiste vrouw.

Een werk dat even moeilijk en even noodzakelijk is als het splijten van de schelfzee.

Gd wordt liefkozend, de grootste sjadchen, huwelijksmakelaar genoemd.

De Hebreeuwse woorden, iesj, man en iesja, vrouw geven al de Gddelijke verbondenheid al aan

In beide woorden komen de letters Alf en Sjien overeen, die tesamen genomen een nieuw woord vormen, esh, vuur.

De nog resterende letters, de joed bij man en de hee bij vrouw, vormen samen de naam van GD.

En de uitleg.

Wanneer het niet goed gaat tussen man en vrouw ontstaat er in de confrontatie, esh, een verterend vuur.

En bij elke scheiding schreit het altaar

Wanneer er harmonie heerst en liefde bestendig is, is GD altoos aanwezig.

Vooraf aan de vrijdagavond sjabbat dienst in de sefardische traditie wordt het boek sjier hasshirim, het lied der liederen gezongen.

Zo ook bij de inleiding van de Choepah, de huwelijks ceremonie

“Laat hij mij kussen met de kussen van zijn mond
want kussen zijn zoeter dan wijn,” {hfd 1,2}

Hoor mijn lief
Kijk hij komt
springend over de bergen
dansend over de heuvels {hfd 2,8}

Ani ledodi vedodi li
Ikben van mijn lief
en mijn lief is van mij {hfd 6,3}

Dit majestueuze liefdeslied, is in de diepste zin de uitdrukking van de liefde tussen man en vrouw en ook van de onverbreekelijke verbondenheid van de Altijd Zijnde en dit volk Israel.

Aan de vrijdagavond dis zingt de man het loflied voor de vrouw uit het slot hoofdstuk van de spreuken.

Esjet chajiel mi jimtsa
Een sterke vrouw wie zal haar vinden
zij is meer waard dan parelen {hfd 31 , 10}

rabbot banot asoe chajiel
Er zijn veel sterke vrouwen
maar jij overtreft ze allemaal . {31,29}

Elke sjabbat wordt een daarbij behorend gedeelte van de Tora gelezen en geïnterpreteerd.
Sjabbat 10 Februari is in dat opzicht een bijzondere sjabbat

Aan de lezing Exodus 21 tot 25 wordt nog een extra lezing toegevoegd, Exodus 30, 11 tot 17
Het gaat daarbij om het voorschrift dat iedereen die bij de officiële telling meegeteld wordt een halve shekkel moet afdragen voor het heiligdom, iedereen het zelfde, de rijken niets meer, de armen niets minder.
Waarom wordt hier specifiek gesproken over een halve en niet een hele shekkel?
Ieder mens is in wezen een halve shekkel en weet dat er ergens in de wereld een ander is die met zijn of haar halve shekkel, jouw halve shekkel complementairt.
En wanneer je jouw halve shekkel vindt, zijn jullie beiden, heel.
In het Hebreeuws zijn de medeklinkers gelijk in de woorden sjalom-vrede en sjaleem- heel.
Zo vermeerderd de werkelijke verbintenis in liefde de vrede in de wereld.

En zo voegt de beminde Rabbe Bunam nog toe:

Waar het omgaat is in ieder mens, ook degene waar mee je in onmin leeft, datgene te ontdekken wat goed, wat heel is.

En wanneer je dat hele voor ogen houdt wordt het een als het ware een magneet die vrede naar zich toetrekt.

Vanuit de keur van moderne Israelische gedichten uit de verzamelbunde Mazot Ahava, Wat is liefde:

Liefdes lied,

Hij houdt van haar
Zij houdt van hem
Langzaam, langzaam, langzaam
vormt zich iets in zijn hart
iets in haar hart
Ga en leer wat liefde is

Nathan Zach

Voordat,

Jij was er voor dat de woorden er waren
En jij was er voordat de duisternis er was
Jij was er voordat het licht er was
en je was er voordat de hemel er was
jij was er voordat het water en het land er waren
en je was er voordat ik er was en hoe zal ik weten
wie en wat je was.

Jisrael bar Kochav

Uit de midrasj:

Ben Azai zegt over de tekst, Dit is de geschiedenis van de mensheid Genesis 5, 1

“Dit is de basisprincipe van de mensheid van de Tora”.

Rabbi Akiva zei: Houd van je naaste als van jezelf, Leviticus 19, 18

dit is een basisprincipe van de Tora,

opdat je niet zult zeggen

“omdat ik vernederd ben, zal naaste met mij vernederd worden ;

omdat ik ben vervloekt, zal mijn naaste met mij vervloekt worden”

Rabbi Tanchoema zei: Als je je zo gedraagt weet dan wie je vernederd,

het evenbeeld van GD.